

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

NÁLEZ

Ústavného súdu Slovenskej republiky

V mene Slovenskej republiky

I. ÚS 466/2019-44

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 4. februára 2020 v senáte zloženom z predsedníčky senátu Jany Baricovej a sudcov Rastislava Kaššáka a Miloša Maďara (sudca spravodajca) prerokoval prijatú ústavnú sťažnosť sťažovateľky ■■■■■, ■■■■■, ■■■■■, zastúpenej Advokátskou kanceláriou Peter Rak, s. r. o., Masarykova 13, Prešov, v mene ktorej koná advokát JUDr. Peter Rak, vo veci namietaného porušenia základného práva na prerokovanie vecí bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Košice II v konaní vedenom pod sp. zn. 37 C 14/2013 a takto

r o z h o d o l :

1. Základné právo ■■■■■ na prerokovanie vecí bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a právo na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Košice II v konaní vedenom pod sp. zn. 37 C 14/2013 porušené boli.

2. ██████████ priznáva finančné zadost'učinenie v sume 2 000 € (slovom dvetisíc eur), ktoré je Okresný súd Košice II p o v i n n ý vyplatiť jej do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto rozhodnutia.

3. ██████████ priznáva trovy konania v sume 640,65 € (slovom šesťstoštyridsať eur a šesťdesiatpäť centov), ktoré je Okresný súd Košice II p o v i n n ý vyplatiť na účet Advokátskej kancelárie Peter Rak, s. r. o., Masarykova 13, Prešov, do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto rozhodnutia.

4. Vo zvyšnej časti ústavnej s'ťažnosti n e v y h o v u j e .

O d ô v o d n e n i e :

I.

Vymedzenie napadnutého konania a s'ťažnostná argumentácia

1. Ústavný súd Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) uznesením č. k. I. ÚS 466/2019-19 z 26. novembra 2019 prijal podľa § 56 ods. 5 zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) na ďalšie konanie ústavnú s'ťažnosť s'ťažovateľky ██████████, ██████████, ██████████ (ďalej len „s'ťažovateľka“), v časti namietaného porušenia základného práva na prerokovanie jej veci bez zbytočných priet'ahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva na prejednanie jej záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom Okresného súdu Košice II (ďalej len „okresný súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 37 C 14/2013 (ďalej len „napadnuté konanie“). Vo zvyšnej časti ústavnú s'ťažnosť odmietol ako zjavne neopodstatnenú.

2. Z ústavnej s'ťažnosti vyplýva, že v napadnutom konaní s'ťažovateľka ako jedna zo žalobcov podala 11. februára 2013 okresnému súdu žalobu o ochranu osobnosti proti

Univerzitnej nemocnici L. Pasteura v Košiciach, Rastislavova 43, Košice (ďalej len „žalovaná“). Dôvodom podania žaloby bolo úmrtie jej syna z dôvodu nedostatočnej lekárskej starostlivosti žalovanej. Podľa tvrdenia sťažovateľky do podania ústavnej sťažnosti nebolo na okresnom súde uskutočnené ani jedno pojednávanie. Posledným procesným úkonom okresného súdu bolo uznesenie o ustanovení znalca ešte v roku 2016. Sťažovateľka v ústavnej sťažnosti na strane štyri okrem nečinnosti uvádza aj príklady nesústreďenej a neefektívnej činnosti okresného súdu.

3. Sťažovateľka sa domáhala odstránenia nečinnosti okresného súdu aj sťažnosťou na prietahy (január 2019, pozn.) podľa § 62 a nasl. zákona č. 757/2004 Z. z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o súdoch“) adresovanou predsedovi okresného súdu. Predseda okresného súdu na túto sťažnosť reagoval listom z 18. januára 2019, v ktorom uviedol, že súdny spis bol 3. januára 2017 odoslaný na účel vypracovania znaleckého posudku ustanovenému súdnemu znalcovi, a keďže sa v súčasnosti nachádza u neho, mieru zavinenia prípadných prietahov v napadnutom konaní nie je možné zodpovedným spôsobom posúdiť.

4. Vzhľadom na uvedené sťažovateľka navrhuje, aby ústavný súd vo veci samej nálezhom rozhodol:

„Základné právo garantované čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Košice II v konaní vedenom pod sp. zn. 37C/14/2013 porušené bolo.

Okresnému súdu Košice II v konaní vedenom pod sp. zn. 37C/14/2013 prikazuje konať bez zbytočných prietahov.

Sťažovateľovi priznáva primerané finančné zadosťučinenie v sume 14.000,- Eur ktoré je Okresný súd Košice II p o v i n n ý vyplatiť mu do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto rozhodnutia.

Sťažovateľovi priznáva náhradu trov právneho zastúpenia v sume 415,51 Eur, ktorú je Okresný súd Košice II p o v i n n ý vyplatiť na účet jeho právneho zástupcovi Advokátska

kancelária Peter Rak, s. r. o. so sídlom Masarykova 13, Prešov do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto rozhodnutia.“

II.

Vyjadrenie odporcu a replika sťažovateľky, chronológia úkonov okresného súdu v napadnutom konaní

5. Po prijatí ústavnej sťažnosti na ďalšie konanie ústavný súd vyzval predsedu okresného súdu na vyjadrenie k ústavnej sťažnosti a zároveň ho vyzval, aby ústavnému súdu oznámil, či trvá na ústnom pojednávaní vo veci.

6. Predseda okresného súdu v podaní sp. zn. 1 Spr V 852/2019 z 18. decembra 2019 uviedol, že v tejto veci súhlasí s upustením od ústneho pojednávania. K okolnostiam danej veci odkázal na svoje vyjadrenie z 10. decembra 2019 vo veci vedenej na ústavnom súde pod sp. zn. I. ÚS 442/2019 a vyjadrenie z 23. júla 2019 vo veci vedenej ústavným súdom pod sp. zn. I. ÚS 278/2019, ktorá sa týkala namietaného porušenia základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru iných účastníkov napadnutého konania, tiež v procesnom postavení žalobcov. V označených vyjadreniach poukázal na obdobia nečinnosti v určitých obdobiach napadnutého konania, ktoré mali byť dôsledkom nepriaznivej personálnej situácie na okresnom súde, ako aj na skutočnosť, že sťažovateľka až na poslednom pojednávaní konanom 14. októbra 2019 navrhla vykonanie dôkazov, ktoré jej boli známe už pri podaní žaloby.

7. Právny zástupca sťažovateľky vo svojom vyjadrení z 22. januára 2020 uviedol, že sťažovateľka súhlasí s upustením od ústneho pojednávania, a poukázal na to, že sťažovateľka nemôže niesť zodpovednosť za nedostatočné personálne obsadenie súdu a že nemôže úplne súhlasiť ani s tvrdením, že ide o zložitú právnu vec. K tvrdeniu, že až na pojednávaní konanom v roku 2019 mala sťažovateľka navrhnúť vykonanie dôkazov už skôr známych, sťažovateľka uviedla: „K tvrdeniu súdu o tom, že som údajne až

na pojednávaní v roku 2019 mala navrhnúť vykonanie nejakých dôkazov uvádzam, že nerozumiem, čoho sa toto tvrdenie týka.

Pre úplnosť uvádzam, že výsluch svedkov som navrhovala už v podanej žalobe, v ktorej som opísala rozhodujúce skutočnosti na 8 stranách a predložila desiatky dokumentov, a na pojednávaní som výlučne z dôvodu právnej istoty upresnila všetkých svedkov a lekárov, ktorých dokumenty a vyšetrenia sú už v súdnom spise. V každom prípade to nemá vplyv na to, že súd nekonal od roku 2013.“

8. Ústavný súd so súhlasom účastníkov konania podľa § 58 ods. 3 zákona o ústavnom súde upustil v danej veci od ústneho pojednávania, pretože po oboznámení sa s ústavnou sťažnosťou, stanoviskami účastníkov konania, ako aj s obsahom spisu dospel k záveru, že od neho nemožno očakávať ďalšie objasnenie veci.

9. Ústavný súd z vyžiadaného spisu okresného súdu sp. zn. 37 C 14/2013 zistil, že v napadnutom konaní boli uskutočnené tieto úkony:

- 13. februára 2013 žalobcovia doručili okresnému súdu žalobu o ochranu osobnosti,
- 17. apríla 2013 okresný súd zaslal žalobcom výzvy na zaplatenie súdneho poplatku,
- 6. mája 2013 žalobcovia doručili okresnému súdu žiadosti o oslobodenie od súdnych poplatkov,
- 4. júna 2013 okresný súd zisťoval výzvami adresovanými viacerým subjektom majetkové pomery žalobcov,
- 14. júna až 15. júla 2013 boli okresnému súdu doručené odpovede na jeho výzvy týkajúce sa majetkových pomerov žalobcov,
- 12. novembra 2013 okresný súd zaslal žalobu žalovanej strane,
- 25. novembra 2013 žalovaná doručila okresnému súdu vyjadrenie k žalobe,
- 20. februára 2014 bol okresnému súdu doručený návrh žalovanej strany, aby povolil prístupenie poisťovne do konania ako vedľajšieho účastníka na žalovanej strane,
- 4. marca 2014 okresný súd zaslal ďalšie výzvy na zisťovanie majetkových pomerov žalobcov,
- 31. marca až 5. mája 2014 boli okresnému súdu doručené odpovede na jeho ďalšie výzvy týkajúce sa majetkových pomerov žalobcov,

- 27. júna 2014 okresný súd vydal uznesenia o čiastočnom oslobodení žalobcov od platenia súdnych poplatkov za žalobný návrh,
- 19. augusta 2014 poisťovňa žalovanej strany súhlasila so svojím vstupom do napadnutého konania,
- 9. septembra 2014 okresný súd vyzval žalobcov, aby sa vyjadrili k vstupu vedľajšieho účastníka do konania,
- 12. októbra 2014 okresný súd doručil žalobu vedľajšiemu účastníkovi,
- 28. mája 2015 žalobcovia predložili okresnému súdu znalecký posudok,
- 24. augusta 2015 žalobcovia žiadali, aby okresný súd nariadil pojednávanie,
- 17. decembra 2015 okresný súd nariadil pojednávanie na 1. február 2016,
- 7. januára 2016 sa žalovaná vyjadrila k znaleckému posudku žalobcov,
- 1. februára 2016 bolo pojednávanie nariadené na 1. február 2016 zrušené pre účely nariadenia znaleckého dokazovania,
- 5. februára 2016 žalovaná doručila okresnému súdu otázky na znalca,
- 3. marca 2016 žalobcovia doručili okresnému súdu svoje otázky na znalca,
- 12. októbra 2016 okresný súd ustanovil znalca z príslušného odboru pre účely vyhotovenia znaleckého posudku,
- 3. januára 2017 okresný súd zaslal súdny spis ustanovenému znalcovi,
- 17. februára 2017 vedľajší účastník na žalovanej strane oznámil okresnému súdu z dôvodu procesnej bezpečnosti v dôsledku právnej úpravy, že v predmetnom konaní naďalej vystupuje popri žalovanej na jej strane ako intervenient,
- 27. februára 2017 ustanovený znalec požiadal okresný súd o doplnenie listinných podkladov potrebných na vyhotovenie znaleckého posudku,
- 27. novembra 2017 okresný súd vydal uznesenie, ktorým nariadil žalovanej, aby ustanovenému znalcovi poskytovala potrebnú súčinnosť,
- 28. decembra 2017 žalovaná oznámila okresnému súdu, že znalcovi poskytuje všetku potrebnú súčinnosť,
- 8. januára 2018 žalobcovia žiadali okresný súd o urýchlené konanie,
- 26. apríla 2018 okresný súd urgoval ustanoveného znalca na predloženie znaleckého posudku,

- 25. októbra 2018 okresný súd uznesením uložil znalcovi poriadkovú pokutu vo výške 150 €,
- 26. októbra 2018 okresný súd zaslal znalcovi ďalšiu urgenciu,
- 4. februára 2019 okresný súd zaslal podnet Ministerstvu spravodlivosti Slovenskej republiky na preskúmanie postupu ustanoveného znalca v predmetnom konaní pri výkone znaleckej činnosti a zároveň zaslal druhú urgenciu znalcovi,
- 3. mája 2019 okresný súd uznesením zrušil svoje predošlé uznesenie o ustanovení znalca a vyzval znalca na vrátenie súdneho spisu,
- 31. mája 2019 znalec vrátil okresnému súdu súdny spis,
- 10. júna 2019 okresný súd stanovil termín pojednávania na 14. október 2019,
- 14. októbra 2019 sa uskutočnilo pojednávanie, ktoré bolo odročené na neurčito pre účely nariadenia znaleckého dokazovania,
- 21. októbra 2019 okresný súd vydal uznesenie o povinnosti zložiť preddavok na trovy konania žalovanou.

III.

Právomoc ústavného súdu a relevantná právna úprava

10. Podľa čl. 124 ústavy ústavný súd je nezávislým súdnym orgánom ochrany ústavnosti.

11. Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom stanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

12. Sťažovateľka sa ústavnou sťažnosťou domáha vyslovenia porušenia základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, podľa ktorého každý má právo, aby sa jeho vec verejne prerokovala bez zbytočných prietáhov.

13. Sťažovateľka zároveň namietala aj porušenie svojho práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, podľa ktorého každý má právo, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom.

IV.

Ústavnoprávne východiská v judikatúre ústavného súdu a posúdenie vecí ústavným súdom

14. Ústavný súd pri rozhodovaní o sťažnostiach namietajúcich porušenie základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy (to platí, aj pokiaľ ide o čl. 6 ods. 1 dohovoru, pozn.) vychádza zo svojej ustálenej judikatúry, v súlade s ktorou účelom základného práva na prerokovanie vecí bez zbytočných prietáhov je odstránenie stavu právnej neistoty, v ktorej sa nachádza osoba domáhajúca sa rozhodnutia všeobecného súdu. Samotným prerokovaním vecí na súde sa právna neistota osoby domáhajúcej sa rozhodnutia neodstraňuje. K stavu právnej istoty dochádza zásadne až právoplatným rozhodnutím súdu alebo iným zákonom predvídaným spôsobom, ktorý znamená nastolenie právnej istoty inak ako právoplatným rozhodnutím (m. m. IV. ÚS 221/04).

15. Základnou povinnosťou súdu je zabezpečiť taký procesný postup v súdnom konaní, ktorý čo najskôr odstráni stav právnej neistoty, kvôli ktorému sa účastník konania obrátil na súd so žiadosťou o jeho rozhodnutie.

16. Táto povinnosť súdu do 1. júla 2016 vyplývala z § 6 Občianskeho súdneho poriadku, ktorý súdom prikazoval, aby v súčinnosti so všetkými účastníkmi konania postupovali tak, aby ochrana ich práv bola rýchla a účinná, ďalej z § 100 ods. 1 prvej vety Občianskeho súdneho poriadku, v zmysle ktorej len čo sa konanie začalo, postupoval v ňom súd i bez ďalších návrhov tak, aby vec bola čo najrýchlejšie prejednaná a rozhodnutá. Povinnosť súdu a sudcu konať bez prietáhov podľa právnej úpravy účinnej od 1. júla 2016 je *expressis verbis* zakotvená ako základný princíp civilného sporového konania v čl. 17 Civilného sporového poriadku, podľa ktorého súd postupuje v konaní tak, aby vec bola čo

najrýchlejšie prejednaná a rozhodnutá, predchádza zbytočným priet'ahom, koná hospodárne a bez zbytočného a neprimeraného zaťažovania strán sporu a iných osôb.

17. Pri posudzovaní otázky, či v súdnom konaní došlo k zbytočným priet'ahom v konaní, a tým aj k porušeniu základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, v súlade so svojou doterajšou judikatúrou (IV. ÚS 74/02, III. ÚS 247/03, IV. ÚS 272/04) ústavný súd zohľadňuje tri základné kritériá, ktorými sú právna a faktická zložitosť veci, o ktorej súd rozhoduje, správanie účastníka súdneho konania a postup samotného súdu. Za súčasť prvého kritéria ústavný súd považuje aj povahu prerokúvanej veci.

18. Pokiaľ ide o zložitosť veci, ústavný súd konštatuje, že v napadnutom konaní, ktorého predmetom je ochrana osobnosti, ide o posúdenie zodpovednosti poskytovateľa zdravotnej starostlivosti za smrť pacienta. Rozhodovanie v obdobných veciach býva zložitejšie nielen po právnej stránke, ale najmä po stránke skutkovej. V tejto súvislosti však ústavný súd konštatuje, že ani faktická zložitosť sporu nezbavuje sudcu ústavnej zodpovednosti za priet'ahy v konaní zapríčinené nesprávnou organizáciou práce, nečinnosťou bez relevantného právneho dôvodu alebo inými nedostatkami v činnosti súdu vrátane jeho nečinnosti (I. ÚS 47/96, III. ÚS 173/03, III. ÚS 377/09). V posudzovanom konaní bolo nariadené znalecké dokazovanie a vypracovanie písomného stanoviska znalca trvalo neprimerane dlho, avšak dôvodom nebola náročnosť veci, ale nedostatočná komunikácia okresného súdu s ustanoveným znalcom, čo možno pripísať skôr na vrub neefektívnej činnosti súdu ako faktickej zložitosti prejednávanej veci.

19. V konaní o ústavnej sťažnosti namietajúcej porušenie základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov ústavný súd okrem zložitosti veci skúma aj to, akým spôsobom sa na priet'ahoch konania podieľa osoba, ktorá podala ústavnú sťažnosť vo veci porušenia jej základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru. Zo zistení ústavného súdu vyplýva, že sťažovateľka sa nepričinila o neprimerané predĺženie napadnutého konania, čo napokon netvrdil ani okresný súd.

20. Ústavný súd napokon hodnotil samotný postup okresného súdu v napadnutom konaní. Z doterajšieho priebehu konania vyplýva, že v procesnom postupe okresného súdu sa opakovane vyskytovali obdobia neodôvodnenej nečinnosti (napr. obdobie od 12. októbra 2014 do 28. mája 2015 v trvaní 7 mesiacov, obdobie od 3. marca 2016 do 12. októbra 2016 v trvaní 6 mesiacov, obdobie od 27. februára 2017 do 27. novembra 2017 v trvaní 9 mesiacov, obdobie od 26. apríla 2018 do 25. októbra 2018 v trvaní 6 mesiacov), keď okresný súd nevykonal v napadnutom konaní žiadny úkon. V napadnutom konaní teda došlo k neodôvodnenej nečinnosti okresného súdu, ako aj k zjavne neefektívnemu postupu okresného súdu, keď po predložení znaleckého posudku žalobcami a po ich žiadosti o nariadenie pojednávania (24. augusta 2015) najprv okresný súd nariadil súdne pojednávanie na 1. február 2016 a následne ho zrušil z dôvodu potreby vykonania znaleckého dokazovania. Po ustanovení znalca (12. októbra 2016) okresný súd uznesenie o ustanovení znalca zrušil (3. mája 2019) bez toho, aby bol vyhotovený znalecký posudok a následne znova nariadil súdne pojednávanie na 14. október 2019.

21. Znalec po vrátení súdneho spisu okresnému súdu uviedol, že v konaní nemohol vyhotoviť znalecký posudok, pretože čakal, že mu okresný súd doplní podklady potrebné na dokončenie znaleckého posudku. Okresný súd bol ale presvedčený, že po vydaní uznesenia z 27. novembra 2017, ktorým nariadil žalovanému poskytnúť súčinnosť súdom ustanovenému znalcovi, už znalec nepotrebuje žiadne ďalšie podklady. Uvedené možno taktiež považovať za neefektívny postup súdu, ktorému sa dalo vyhnúť lepšou komunikáciou so znalcom.

22. Vo vzťahu k argumentácii predsedu okresného súdu o nevyhovujúcej personálnej situácii na okresnom súde ústavný súd uvádza, že systémové nedostatky v oblasti výkonu spravodlivosti nemožno pripisovať na ťarchu strán v súdnom konaní. Taktiež mieru ochrany ich základného práva zaručeného v čl. 48 ods. 2 ústavy, resp. práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru nemožno oslabiť poukázaním na dlhodobo obmedzené personálne kapacity príslušných súdov (I. ÚS 119/03), resp. preťaženosťou príslušných súdnych oddelení. Podľa ustálenej judikatúry ústavného súdu totiž nadmerné množstvo vecí, v ktorých štát musí zabezpečiť konanie, ako aj skutočnosť, že Slovenská republika nevie alebo nemôže

v čase konania zabezpečiť primeraný počet sudcov alebo ďalších pracovníkov na súde, ktorý oprávnený subjekt požiadal o odstránenie svojej právnej neistoty, nemôžu byť dôvodom na zmarenie uplatnenia práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov a v konečnom dôsledku nezavávajú štát zodpovednosti za pomalé konanie spôsobujúce zbytočné prietahy v súdnom konaní (I. ÚS 127/04, II. ÚS 311/06).

23. Vychádzajúc z uvedeného, dospel ústavný súd k záveru, že nečinnosťou, ako i neefektívnym a nesústređeným postupom okresného súdu v napadnutom konaní došlo k zbytočným prietahom, a tým aj k porušeniu základného práva sťažovateľky na prerokovanie jej veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva na prejednanie jej záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru (bod 1 výroku tohto nálezu).

V.

Príkaz konať a primerané finančné zadost'učinenie

24. Podľa čl. 127 ods. 2 ústavy ak porušenie základných práv podľa odseku 1 vzniklo nečinnosťou, ústavný súd môže prikázať, aby ten, kto tieto práva alebo slobody porušil, vo veci konal.

25. Podľa § 133 ods. 3 písm. a) zákona o ústavnom ak ústavný súd ústavnej sťažnosti vyhovie môže prikázať, aby ten, kto porušil základné práva a slobody sťažovateľa svojou nečinnosťou vo veci konal.

26. Vzhľadom na to, že ústavný súd už opakovane prikázal okresnému súdu konať v napadnutom konaní bez zbytočných prietáhov (v prípade žalobcu vo 4. rade [REDACTED] – I. ÚS 278/2019 z 10. septembra 2019 a žalobcu v 3. rade [REDACTED] – II. ÚS 187/2019 z 12. septembra 2019), opätovne mu tento príkaz nedával a ústavnej sťažnosti v tejto časti nevyhovel (bod 4 výroku tohto nálezu).

27. Podľa čl. 127 ods. 3 ústavy ústavný súd môže svojím rozhodnutím, ktorým vyhovie sťažnosti, priznať tomu, koho práva podľa odseku 1 boli porušené, primerané finančné zadosťučinenie.

28. Podľa § 133 ods. 3 písm. e) zákona o ústavnom súde ak ústavný súd ústavnej sťažnosti vyhovie, môže priznať sťažovateľovi primerané finančné zadosťučinenie, ak o to požiadal.

29. Podľa § 123 ods. 2 zákona o ústavnom súde ak sa sťažovateľ domáha primeraného finančného zadosťučinenia, v ústavnej sťažnosti uvedie rozsah, ktorý požaduje, a z akých dôvodov sa ho domáha.

30. Podľa § 135 ods. 1 a 2 zákona o ústavnom súde ak ústavný súd prizná sťažovateľovi primerané finančné zadosťučinenie, orgán verejnej moci, ktorý porušil základné práva alebo slobody, je povinný sťažovateľovi primerané finančné zadosťučinenie zaplatiť do dvoch mesiacov od nadobudnutia právoplatnosti rozhodnutia ústavného súdu. Ak ten, komu bolo uložené zaplatiť sťažovateľovi finančné zadosťučinenie, v tejto lehote priznané finančné zadosťučinenie sťažovateľovi nezaplatí, v zmysle odseku 2 citovaného ustanovenia sa zvyšuje finančné zadosťučinenie priznané ústavným súdom o 5 % za každý aj začatý rok omeškania až do jeho zaplatenia.

31. Sťažovateľka v ústavnej sťažnosti žiada priznať primerané finančné zadosťučinenie v sume 14 000 €, ktoré odôvodňuje zásahom do jej emocionálnej sféry v dôsledku úmrtia syna, keď dôvod a príčina jeho smrti nebola objasnená ani po šiestich rokoch od začatia konania.

32. Pri určení primeraného finančného zadosťučinenia ústavný súd vychádzal zo zásad spravodlivosti aplikovaných Európskym súdom pre ľudské práva, ktorý spravodlivé finančné zadosťučinenie podľa čl. 41 dohovoru priznáva so zreteľom na konkrétne okolnosti prípadu.

33. Vzhľadom na konštatované zbytočné prietahy a nesústredený a neefektívny postup okresného súdu v napadnutom konaní, berúc do úvahy aj predmet napadnutého konania a správanie sťažovateľky, považoval ústavný súd priznanie sumy 2 000 € za primerané finančné zadosťučinenie (porovnaj II. ÚS 187/2019; bod 2 výroku tohto nálezu).

IV.

Trovy konania

34. Podľa § 73 ods. 3 zákona o ústavnom súde ústavný súd môže v odôvodnených prípadoch podľa výsledku konania uznesením uložiť niektorému účastníkovi konania, aby úplne alebo sčasti nahradil inému účastníkovi konania alebo štátu trovy konania.

35. Sťažovateľka si uplatnila náhradu trov konania pred ústavným súdom, ktoré jej vznikli v súvislosti s jej právnym zastupovaním právnym zástupcom.

36. Ústavný súd pri rozhodovaní o náhrade trov konania vychádzal z obsahu súdneho spisu. Za prvé dva úkony právnej služby, t. j. prevzatie a prípravu zastupovania a podanie ústavnej sťažnosti, vychádzal z priemernej mesačnej mzdy zamestnanca hospodárstva Slovenskej republiky za prvý polrok 2018, ktorá bola 980 €, keďže išlo o úkony právnej služby vykonané v roku 2019. Odmena za jeden úkon právnych služieb za rok 2019 v zmysle § 11 ods. 3 vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb v znení neskorších predpisov (ďalej len „vyhláška“) predstavuje sumu 163,33 €. Takto stanovená odmena spolu s režijným paušálom 9,80 € (§ 16 ods. 3 vyhlášky) predstavuje sumu 173,13 € za jeden úkon uskutočnený v roku 2019, t. j. za dva úkony 346,26 €. Za vyjadrenie sťažovateľky na výzvu ústavného súdu z 22. januára 2020 vychádzal ústavný súd z priemernej mesačnej mzdy zamestnanca hospodárstva Slovenskej republiky za prvý polrok 2019, ktorá bola 1 062 €, keďže ide o úkon právnej služby vykonaný v roku 2020, čo predstavuje odmenu v sume 177 €. Takto stanovená odmena spolu s režijným paušálom 10,62 € (§ 16 ods. 3 vyhlášky) predstavuje sumu 187,62 €. Keďže Advokátska kancelária

Peter Rak, s. r. o., je platcom dane z pridanej hodnoty (ďalej aj „DPH“), čo bolo preukázané zaslaním kópie osvedčenia o registrácii pre daň z pridanej hodnoty, uvedená suma bola zvýšená o DPH vo výške 20 % podľa § 18 ods. 3 vyhlášky a podľa zákona č. 222/2004 Z. z. o dani z pridanej hodnoty v znení neskorších predpisov. Ústavný súd teda celkovo priznal náhradu trov vo výške 640,65 € (bod 3 výroku tohto nálezu).

37. Priznanú úhradu trov konania je okresný súd povinný zaplatiť na účet právneho zástupcu sťažovateľky (§ 62 zákona o ústavnom súde v spojení s § 263 ods. 1 Civilného sporového poriadku).

38. Toto rozhodnutie nadobúda právoplatnosť dňom jeho doručenia poslednému z účastníkov konania (§ 70 ods. 1 zákona o ústavnom súde).

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 4. februára 2020

Jana Baricová
predsedníčka senátu